

A gombász ember lélektana

Juhász Gyula szavaival kell kezdeni: „Ki itt belépsz, templomba lépsz be.” A gombászó ember, amikor belép az erdőbe, lelkivilága megváltozik. Megnyugszik, lassan ballagva meg-megáll egy-egy szinte évszázados famatuzsálem előtt, és elgyönyörködik a természet adta szépségben. Visszagondol azokra az erdészekre, akik e fákat ültették, ápolták, feltették, védték. Ezek az erdészek már rég a földben porladnak.

Az erdőben nem szabad sietni. Nem szabad hangosan viselkedni. A gombászó ember élvezzi az erdő méltóságos csendjét, de ugyanakkor hallja az erdő hangját. Ha gombát keresve, ballagva meglát egy ehető gombát, nem rohan oda, hanem megáll, körbekutatja a területet. Bizonyára további gombákat is talál. Hiszen a gomba is olyan, mint az ember. Társaslény. Olyan csendben bolyong az erdőben, hogy néha meglát egy megriadt szarvascsordát, erdei nyulat vagy békésen fekvő, kérődző őzeket.

Távolról hallja a fakopáncs, a harkály munkálkodását. Azt is tudja, ha a fekete harkály nyugtalan, sokat repdes és hangot hallat, időváltozás lesz. Egyik legkeresettebb gombánk, az ehető vargánya, ha pünkösdi körül kedvező az idő, már „kidobja magát”, szedhető. Később jön a nyári vargánya, majd ősszel a szinte feketetönkű őszi, vagy „hajdina vargánya”, ami jó időjárás esetén szinte a fagyokig szedhető. Ha megszomjazik, található az erdőben hideg, kristálytisza forrást. Ezenkívül a nyáron tömegesen termő kenyérgomba tönkét, kalapját megvágva tejszerű, jóízű hűsítő folya-

déket nyer. A jó gombagyűjtő mindig egyedül jár az erdőben. Ha más gombászóval, gombászókkal találkozik, kitérnek egymás elől. Nem tapossa össze a gombát, csak az általa ismert mérgező vagy megárható gombákat. Köztudott, hogy a gombák több faja mikorrhiza együttesben él együtt, tehát ha eltapossa, árt a másik gomba kifejlődésének. Elszomorító, amikor a fűzfagombászó neylonszatyorba gyűjti a gombát. Az ilyen edényekben akár órák alatt megromolhat, befülledhet, megkukacosod-

hat a gomba. A legjobb tároló a vessző vagy csuhé (cekker) edény. Közismert, hogy a kajsza lisztgomba mikorrhizában él a hajdina vargányával. Nálunk a kajsza lisztgombát vargánya anyjának nevezik. Ha az megjelenik, hamarosan kifejlődik a micélium (kivirágzik a föld), néhány nap múlva a vargányát már lehet szedni.

Valamikor az erdőben lombhullástól rügyfakadásig végezték a tarvágást, a száralást, a gyérítést. Ma, a korszerű erdészeti brigádok létrejöttével ez elképzelhetetlen. Ezt tudomásul kell vennünk. Azonban mégis elszomorító, amikor az erdő néma csendjébe belehasít a motorfűrész kegyetlen hangja. Az erdőjáró, a gombászó tudja, hogy most történik a hókolás, a döntés. Az ágropogás, a fatest és a tuskó közötti még tartó farészek csikorgása. Ezt őseinktől úgy tanultuk, hogy „most búcsúzkodik” a fa tönkjétől, a szomszéd fáktól, a talajtól, ahol valamikor ültették vagy magról kelt. Egy hatalmas zuhanás, ágropogás és meghalt a fa. De mégsem volt hiába az erdészek szakértelme, gondos, tervszerű munkája, az erdőművelők ténykedése, hiszen igaz ugyan, hogy meghalt a fa, de egy más feldolgozási formában újraéled, reinkarnálódik, akár bútortanban, épület-, tűzifában stb. Így érvényesül itt is a természet örök körforgása, megújulása.

Gyuricza Sándor

„Vélhető gazemberek”?

A vadászatról olvastunk eszmefuttatást a lap februári számában dr. Balázs Istvántól. Többek között elemzi a kétféle vadászatra jogosult – a bérlő társaság és a földtulajdonosi közösség – ténykedését. Mint írja, a bérlő társaság bevétele „...visszafordításra kerül a vadászterületre”. (Óh, édes anyanyelv!) Ám a földtulajdonos „véelhetően” nem fogja visszafordítani a bevételeit.

E szerint a bérlő társaság a becsületesség mintaképe is lehet a huncut gazember földtulajdonossal ellentétben, aki – ugye – csak kizsarolni akarja a területét.

Kérem, a vadászat immár csaknem hét éve folyik a jelenlegi törvény szerint. Miért kell most ilyen „véelhetőség” alapján megítélni a földtulajdonosokat? A hét év alatt nem sikerült tapasztalatokat szerezni, tényeket megismerni? Ma-

gam korántsem juthatok oly sok hír birtokába, mint az a szerzőnek megadatik, de azt tudom például, hogy a spanyolok királya egy tulajdonosi közösségnél vadászott – megelégedésére. Ott talán csak mégis volt valamelyes „jövedelemvisszafordítás”. Az olasz vadászok pedig éppen nem földtulajdonosi területen követték el madárirtó gaztettüket.

(A szerző gondolatmenetét folytatva az is „véelhető” lenne, hogy a földek gazdái kizsarolják a talajt, megesszik a vetőmagot, levágják a tenyészállatot, a jól tojó tyúkot.)

Javaslatom tehát röviden: immár a sok év tapasztalatai alapján minősítsük a vadászat, vadgazdálkodás szereplőit. Csak ezek alapján bátorokdjunk felmagsztalni az egyiket, s becsületében megsérteni a másikat.

Reményfy László